

„Osobně považuji neformální vzdělávání za účinné, teď se ale obávám, jestli se na efekt těchto aktivit neupínáme příliš. Ty děti, které budou nejméně potřebovat podporu, tam většinou nenajdeme, ani kdybychom tyto aktivity masivně dotovali. Navíc nemůžeme čekat na léto, musíme s resocializací pracovat především ve školách. Soustředil bych se na edukaci učitelů, a tady zatím o ničem nevím,“ řekl programový ředitel EDUin Mirek Hřebecký k plánům ministerstva školství na vyrovnání rozdílů mezi dětmi (Český rozhlas).

Krátce

- **„Doučovací“ plán ministerstva školství má zahrnovat letní tábory i práci s dětmi ve školách.** Ministr Robert Plaga odhaduje dobu potřebnou na vyrovnání rozdílů vzniklých distanční výukou na dva až tři roky, [na financování příměstských táborů, doučování na školách i na činnost neformálních organizací bude chtít miliardy z evropských fondů](#) (ceskenoviny.cz), řekl to na [konferenci Rok s covid-19. A jak dál?](#), kterou uspořádala Karlova univerzita (youtube). „Žáky, kteří zůstali pozadu, by měla vytipovat samotná škola a v dalších letech jim poskytnout různé doučovací aktivity,“ [cituji Roberta Plagu novinky.cz](#). Na vyrovnání rozdílů by měly jít tři miliardy, z toho polovina na intenzivní doučování, další 1,5 miliardy chce ministerstvo na kurzy pro učitele. Jasnější už je také financování doučování na školách, o kterém bude rozhodovat ředitel. „Na výběr je jená doučovací plocha pro pět žáků v celkové dotaci 16 hodin, který vyjde na 10 500 korun, druhou variantou je cílená odpolední příprava na vyučování s minimálním rozsahem 48 hodin,“ [píše lidovky.cz](#). [Doučování by mělo být podle Ondřeje Andryse z České školní inspekce na školách](#), přes léto chce stát přispět organizátorům aktivit pro děti, aby podpořil jejich socializaci, ale také pohybové dovednosti (Český rozhlas).
- **Jako první by se měl vrátit 1. stupeň a praktická výuka. Ministerstvo počítá s rotací ročníků.** O návratu do škol se diskutovalo od začátku týdne, [kdy Piráti a STAN navrhli otevření škol podle situace v kraji](#) (novinky.cz). Poslankyně Kateřina Valachová zveřejnila [na twitteru](#) odpověď ministra Plagy na dotaz školského výboru sněmovny. Píše se v ní i o tom, že návrat maturantů a deváťáků již není prioritou. Plaga se shodl s opozicí na tom, že první by se měli vrátit žáci 1. stupně a studenti střední a vysokých škol, kteří mají praktickou výuku. „Návrat prvního stupně základních škol je významně epidemiologicky lepší v rotačním schématu týden (doma) a týden (ve škole)... Není to jen redukce žáků na polovinu, ale významně se redukuje epidemiologické riziko,“ [řekl Plaga \(ČT24\)](#) s tím, [že vychází z dat BISOP](#). Epidemiolog Petr Smejkal ve čtvrtek ve sněmovně navrhl, aby se nestřídaly celé třídy, ale aby se stejně jako například v Rakousku do škol vracela vždy jen polovina třídy a bylo možné udržovat rozestupy. „Půlení tříd si technicky moc představit neumím, aniž by se z toho učitelé zbláznili,“ [okomentoval to šéf Asociace ředitelů základních škol Michal Černý](#) (Deník N). Opozice by ráda viděla děti ve školách nejpozději 12. dubna a o tomto datu mluvil také ministr Blatný, nezmiňuje ho ale jako nejzší termín, ale jako nejbližší možný. [Robert Plaga věří, že se první děti do škol vrátí 12. dubna, prezident Zeman by byl ale opatrnější](#) (irozhlaz.cz). Mateřské školy a 1. a 2. třídy přešly na distanční výuku 1. března. Zda to přispělo k lepším epidemiologickým číslům, ale není jasné – jak upozornil Josef Mačí, náklady rostly na konci února rychleji u dětí, které se učily doma. „Z toho, co nám servíruje ÚZIS, žádný silný závěr dělat nemůžeme. Jiná data přitom nemáme,“ [cituje text Daniela Münicha z think tanku IDEA](#) (seznamzpravy.cz).
- **Premiér Babiš stále bojuje za úřední maturitu, je urputný a zdůrazňuje duševní zdraví žáků.** Úzkost a nejistota spojená s přípravou na maturitu a na přijímací zkoušky je podle něj jedním z pěti nejčastějších důvodů, proč se žáci na Linku bezpečí obracují. „Nedokážu pochopit, proč stále lpíme na výkonu,“ [řekl ve svém pravidelném nedělním videu, jde podle něj o duševní zdraví celé generace](#) (Facebook). Student Jiří Daniel Trávníček, který stojí za instagramovým profilem [Spravedlivá maturita](#), označil rektory vysokých škol za pokrytce poté, co Slováci oznámili, že letos opět udělí maturitu úředně. „Čeští rektori vystupovali proti úřední maturitě pro české studenty, ale přitom slovenské maturanty loni ani letos neměli a nemají problém přijmout. To bych se nebal označit za pokrytectví. V tom případě by tedy slovenští maturanti měli být určitým způsobem znevýhodněni,“ [řekl CNN Prima News](#). Ministr Robert Plaga v sobotu slovenské maturitě, že na konání maturit trvá, [argumentoval mimo jiné počtem stažení mobilní aplikace připravené Cermatem](#) (CNN Prima News).
- **Zhruba 150 škol do února nezačalo online výuku, teď jejich ředitelům hrozí odvolání.** „Možná to na některých školách mělo tu podobu – naučte se od stránky X do stránky Y. Tam už Česká školní inspekce podnikla některé kroky a samozřejmě v některých typech škol je i návrh na odvolání ředitelů. Uznávám, že kvalita není všude stejná,“ [cituje seznamzpravy.cz ministra Roberta Plagu](#). Nejzajímavější příspěvky ze svého Fóra čtenářů na téma kvalita distanční výuky sebral web seznamzpravy.cz [zde](#).
- **Při online zápisu učitelé nepoznají, které děti nejsou na nástup do školy zralé.** „V loňském roce jsme o spoustě problematických dětí vůbec nevěděli,“ [shrnuje zkušenosti z prvního online zápisu ředitelka Masarykovy Základní školy v Brně Martina Zavřelová](#) (Radiožurnál). Někteří rodiče uvažují o odkladu kvůli obavám, že by jejich dítě nezvládlo výuku na dálku. „Je to jedno z hledisek, které nám tu přibylo, ale my ho nebereme jako relevantní důvod,“ [cituji novinky.cz](#) Pavlu Kubíčkovou z Rady asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden.
- **„Přišel jsem o kamarády ze základky a ještě jsem se pořádně neseznámil s novými lidmi na střední,“ popisuje** [prvák Mirek v článku Markéty Hronové](#) (ihned.cz) sociální vakuum, ve kterém se ocitl s uzavřením středních škol. Jeho duševní stav se začal zhoršovat v prosinci, rozjela se u něj obsedantně-kompulzivní porucha. Psychiatrům přibývá pacientů, zhoršuje se i stav těch mladých lidí, kteří měli problémy už před pandemií. Už před ní se ale na první vyšetření u dětského psychiatra čekalo měsíce, upozorňuje ve článku místopředseda Asociace dětské a dorostové psychiatrie Tomáš Havelka. Počet lidí trpících depresí se podle Petra Winklera z Národního ústavu duševního zdraví během pandemie ztrojnásobil, [mladí dospělí jsou ohroženější než senioři](#) (CNN Prima News).

V souvislostech

JAK VIDĚLI ZÁKLADNÍ ŠKOLU PŘED DESETI LETY A JAK JI HODNOTÍ DNES? UNIKÁTNÍ VÝZKUM MEZI RODIČI Z LET 2009 A 2019

Jsou o něco kritičtější než dříve a ve srovnání s minulou generací kladou spíše než na moderní učebny důraz na lidské kvality učitelů nebo na to, jak si poradí se šikanou. [Průzkum PAQ Research pro Nadaci České spořitelny a EDUin](#) se po deseti letech vrátil k výzkumu rodičovských postojů k základní škole. Výsledky z konce roku 2019 pak autoři průzkumu doplnili ve čtyřech vlnách o poznatky, jak názor rodičů na školu změnila zkušenost s výukou na dálku.

72 % rodičů považuje úroveň základního školství za dobrou, jen 10 % si tím je ale zcela jisto. Výrazně lépe hodnotí rodiče kvalitu 1. stupně (81 % je spokojeno nebo spíše spokojeno) ve srovnání se 2. stupněm (68 %). Podíl nespokojených rodičů stoupl mezi lety 2009 a 2019 zejména mezi rodiči deváťáků – z 27 na 36 %. Kritičtější jsou vysokoškolsky vzdělaní rodiče a rodiče dětí na 2. stupni, ale také rodiče materiálně špatně zajištěných dětí. Pandemie obraz školy v očích rodičů spíše zlepšila. Mezi prosincem 2019 a dubnem 2020 se skokově zvýšil podíl rodičů, podle nichž je kvalita školství rozhodně dobrá, z 10 % na 20 %, do listopadu ovšem klesl na 13 %. Podíl rodičů, kteří si myslí, že kvalita je „spíše“ dobrá, byl v listopadu stále významně vyšší než před argumentem lockdownem (82 % vs. 72 %).

Škola by měla děti pracovat na informacích, vytvářet si názor a argumentovat. Tyto možnosti vybrali nejčastěji, když měli pojmenovat svých TOP 5 cílů školního vzdělávání. Za důležité je považovali už v roce 2009, dnes na ně ale kladou ještě vyšší důraz. Naučit se pracovat s informacemi považuje za základ 64 % rodičů (o 9 pr. bodů více), vést k utváření a obhájení vlastního názoru 69 % (o 7 pr. bodů více). „Měkčí“ dovednosti jsou důležité zejména pro rodiče s vyšším vzděláním, kteří mají pro své děti vysoké aspirace (častěji navštěvují výběrové školy) – práci s informacemi jich vybralo do svého TOP 5 82 % z nich, ve srovnání se 47 % rodičů bez maturity. Pandemie pohled rodičů na cíle vzdělávání na základní škole příliš nezměnila, jediný významný posun zaznamenal cíl Naučit žáky soustředěně se učit a systematicky poznávat nové věci, a to ze 45 % na 60 %.

73 % rodičů deváťáků souhlasí s tím, že nadané děti lze rozvíjet v rámci heterogenní třídy – v roce 2009 jich bylo 61 %. Ale 73 % jich souhlasí s časným rozdělováním dětí do různých typů škol. „Je to však možno vnímat jako nárůst obecné podpory myšlenky společného vzdělávání,“ myslí si autoři výzkumu. Podobně rozporuplný je podle nich i postoj rodičů k rušení výběrových gymnázií. „Rušení výběrových škol považuje za důležité takřka polovina rodičů bez maturity, se špatným finančním zajištěním a s horším prospěchem dětí. Naopak rodiče s vysokoškolským vzděláním, materiálně zajištění a s dětmi s nadstandardním prospěchem tento krok považují častěji za zbytečný,“ píše se ve zprávě z výzkumu.

Ideální je škola, která dokáže vytvořit příjemnou atmosféru a zaměstnává učitelské osobnosti. Za méně důležité považují vybavení školy moderní technikou a pomůckami – to v roce 2009 považovalo za zásadní 62 % rodičů deváťáků, dnes už to je pouze 38 %. Naopak výrazně narostl podíl rodičů, pro které je zásadní přátelská atmosféra (ze 48 % na 71 %), lidská kvalita učitelů (z 60 % na 81 %) a jejich individuální spravedlivý přístup k žákům (z 38 % na 54 %). Za velmi důležité rodiče obecně považují častěji ty aspekty, které se týkají přístupu k žákům a atmosféry ve škole či vztahů než konkrétní podoba výuky nebo školní budovy.

Dva ze tří rodičů výběr základní školy příliš neřešili a pro své dítě zvolili školu nejbližší nebo spádovou. Neplatí to ale pro vysokoškolsky vzdělané rodiče s vyšším příjmem, z těch do své spádové školy dítě poslala jen polovina. Na nejbližší školu se naopak spoléhají tři ze čtyř rodičů bez maturity a z nižších příjmových skupin.

68 % rodičů deváťáků se doma s dětmi „baví“ o škole každý den – v roce 2009 jich bylo 46 %. Stejně tak podíl těch, kteří se o škole baví méně než jednou týdně, byl v roce 2009 větší (17 %) než v roce 2019 (3 %). Rodiče jsou podle výsledků výzkumu obecně angažovanější, než tomu bylo v roce 2009. Vzrostl i počet rodičů deváťáků, kteří někdy jednali s učitelem mimo rodičovskou schůzku (z 65 na 79 %), školní akce se jich zúčastnilo 51 % (v roce 2009 to bylo 40 %). Podíl rodičů, kteří někdy přímo navštívili výuku, narostl z 11 na 29 %. Jak poznamenávají autoři výzkumu, není to jen zásluhou většího zapojení rodičů, ale i alespoň částečnou změnou na straně škol.

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z EDUKalendáře)

- 20. dubna, online, Konference Úspěch pro každého žáka